

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 augusztus 1.

208. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciéro-palota)

Bírói ítélet vagy kormányintézkedés?

Most, amikor a kormánynak nincs „vajdasági” minisztere, még akkor is sulyt kellene tulajdonítani *Setyerov* Szlavko nyilatkozatának, ha, mint prezumpatív pénzügyi államtitkár, nem is lenne a kormányzásban részes. A „vajdasági” államtitkárnak azonban bizonyára nemcsak a reszortügyekben lesz szava, hanem ő lesz egyik legkomolyabb és legtekintélyesebb vajdasági szakértője az új kormánynak.

Setyerov a *Bácsme gyei Naplónak* tett nyilatkozatában azt mondotta, hogy helyes lenne, ha az államtanács foglalkozhatnék a Magyar Párt feloszlításának kérdésével, mert így alkalom van arra, hogy a legmagasabb foku bíróság ítélete állapítsa meg a feloszlítás törvénytelenességét.

Ugy gondoljuk, sem taktikailag, sem etikailag nem kifogástalan ez az álláspont, amely, ha azt a kormány magáéva teszi, bár a végső eredmény nem lehet kétséges, bizonytalan időre kitolná a magyarság politikai szervezkedésének idejét.

A nyilatkozó politikus abban a téves felfogásban volt, hogy a Magyar Párt volt vezetői az államtanácshoz már benyújtották panaszukat s így az államtanács már is abban a helyzetben van, hogy a panasz felett érdemleges ítéletet mondjon. A feloszlított Magyar Párt vezetői azonban a panaszt csak az írásos indokolás kikézbcsítése után nyújthatták be s bár ez már — hosszú sürgetések után — megtörtént, arra a rendkívüli nagy anyagra való tekintettel, amivel a kormányintézkedés jogtalanságát és törvénytelenességét igazolni lehet és igazolni kell, aligha van arra mód, hogy a panasz beadásának végső határideje, augusztus 15-ike előtt a jogorvoslat az államtanácshoz benyújtható lesz. Ismerve az államtanács működésének menetét, nem lehet arra számítani sem, hogy *bírói uton hamarabb jut a magyarság szervezkedési szabadságának elismeréséhez, mintha kormányrendelet hatálytalanítja a feloszlítást.*

A nyilatkozatban kifejezésre jutó felfogás szerint az uralomra kerülő rezsim szívesen fogadná, ha a feloszlítás törvénytelenességét és alkotmányellenességét megállapító bírói ítéletet is szerezhetne a *Pasics-Pribicevics* uralom ellen. Belátjuk, hogy az új rezsim szempontjából meg kell becsülni ennek taktikai előnyét és morális hatását is. Ámde azt kérdezzük: szüksége van-e az új rezsimnek arra, hogy bírói ítélet állapítsa

még a feloszlítás törvénytelenességét? Ki tartja még törvényesnek és alkotmányosnak a Magyar Párt feloszlítását? Kinek van arra szüksége, hogy bírói ítélet is megszövegezze a politikai közvélemény egyhangú verdiktjét? Másfelől pedig: az új rezsim most is azt állítja s ellenzéki szereplése alatt is állandóan azt hangoztatta, hogy a törvénytelenések és alkotmányvétsétek sorozatát követte az előző kormány. Mi — az extraneusok — természetesen ebben a perben nem akarunk igazságot tenni — de, ha ezek a vádak jogosultak és ezek az állítások valók, nem mellőzhetné-e az új rezsim azt a morális igazolást, amit egy reá nézve nem is vitális jelentőségű ügyben, a Magyar Párt feloszlításának kérdésében, a bíróság tekintélyétől kaphat. A sokszoros törvénytelenések és rendszeres alkotmányvétsétek sorában — amivel az új rezsim vádolja elődjét — nekünk a legfájdalmasabb a Magyar Párt feloszlítása, de a kormányzópartok bizonyára nem ezt ítélik a legflagránssabbnak. Ha a súlyosabb, nagyobb szabású, a politikai érdeklődést jobban foglalkoztató alkotmányvétséssel szemben megelégednek a tények megállapításával s a politikai megtorlással, talán a Magyar Párt ügyében sem kellene ragaszkodni a bírói

ítélet igazmondásához s a bírói ítélet morális hatásának taktikai felhasználásához.

És még valamit. Az új rezsimnek nemcsak azt kell megfontolnia, hogy a *Pasics-Pribicevics* uralommal szemben lemondhat-e a bírói ítélet erkölcsi igazolásáról, hanem meg kell fontolnia azt is, hogy a magyarsággal szemben lemondhat-e arról a megbecsülhetetlen előnyről, hogy a magyar politikai szervezkedés szabadságának visszaállítását átengedi a bíróságnak? A magyarságnak nincs kétsége a tekintetben, hogy a bíróság, ha ítélkeznie kell, a feloszlítás törvénytelenességét éppúgy fogja megállapítani ennek a rezsimnek uralma alatt, mintahogy megállapította volna a *Pasics-kormány* kormányzása idején. Sértést követnének el a bíróság ellen, ha ebben kételkednének. De ha az új rezsim számolni akar a magyarsággal, akkor ő maga is haladéktalanul oldja föl a magyarság lekötött karjait s szabadítsa föl elnémított hangját. Ennek az igazságtevésnek morális erejéről s a kormányzati szellemben beállott változás kézzelfogható illusztrálásáról ne mondjon le — egy bírói ítélet kedvéért.

A magyarság érdeke az azonnali cselekvést követeli s az új rezsim érdeke sem mondhat ennek ellent.

Jovanovics Ljuba hivei közelednek a kormányhoz

A kormányzópartok kísérletei a radikális-párt egyrészének megnyerésére

Beogradból jelentik: A politikai helyzetben lényegesebb változás nem állt be, aminthogy nem is várható jelentősebb előhaladás, amíg a parlament szerdán össze nem ül. A legnagyobb érdeklődés a Radics-párt határozatai iránt nyilatkozik meg, akik csütörtökön elnöki ülést tartottak Zagrebban. Erről az ülésről a késő esti órákig nem érkezett még jelentés Beogradba. A Radics-párt végleges határozata csak a párt vasárnapi teljes ülésén várható. A kormány körében nem tartják kétségesnek, hogy a Radics-párt határozata teljesen meg fog felelni annak a meg egyezésnek, amelyet a blokk pártjai még kormányrajutásuk előtt kötöttek Radicsékkal. Ellenzéki körökben igyekeznek ugyan még olyan híreket terjeszteni, hogy a Radics-párt és a kormány között nincs meg a harmónia, azonban azoknak a híreknek, mintha Radicsék nehézségeket akarnának támasztani a kormánynak, nincs tárgyi alapjuk, amint

az a vezető horvát politikusok minden eddigi nyilatkozatából is megállapítható.

A Radics-párt két tárcával vesz részt a kormányban

Még teljesen nyílt kérdés, hogy a Radics-párt belép-e a kormányba. Ha a párt résztvenne a kabinetben, ez a kormány lényeges megerősödését jelentené, mert a kormánynak nem kellene meglepetésektől tartani a parlamentben és biztos többségre támaszkodhatnék. A Radics-pártban nem mutatkozik idegenkedés a kormányban való részvételtől és a párt két tárcával is beérné.

A Radics-pártnak a kabinetben való részvétele a kormány kisebb-foku rekonstrukciójával járna együtt és ez alkalommal betöltenék a még üresedésben levő tárcákat is. Az erdő- és bányaugyi miniszterium vezetését, hír szerint, dr. *Radosavljević* Milos demokrata képviselő fogja átvenni, aki mezőgazdasági szakember. A parlament elnöke valószínűleg Pe-

csics Dragutin lesz és az így megüresedő építésügyi miniszteri tárcát *Rafajlovics* Zsika demokrata veszi át. *Rafajlovics*nak eredetileg a házelnökséget szánták, azonban ő huzódzik ennek a tisztségnek elfogadásától.

Jovanovics hivei keresik az együttműködést a kormánnyal

A radikális-pártnak *Jovanovics* hivei körében máris hallatszanak olyan hangok, hogy valamilyen formában meg kellene valósítani azt a *Pasics* által elrontott tervet, hogy *Jovanovics* vezetésével a radikálisok is vegyenek részt a meg egyezés alapján álló kormányban. A veszített játszma után meglehetősen elkeseredett *Jovanovics* hiveinek hangulata, akik most már egész nyíltan panaszkodnak, hogy a helyzet kulcsa az ő kezükben volt. *Pasics* azonban *Pribicevics* befolyására teljesen elrontotta a helyzetet. A radikális-pártnak ez a csoportja reméli, hogy *Jovanovics* eredeti tervét sikerül valahogy keresztülvinni, főleg akkor, ha a radikális-párt leszámol a *Pasics-Pribicevics* által képviselt politikával. Az általános vélemény az, hogy a radikálisok, akárhogy alakul is a helyzet, többé nem fognak együtt dolgozni a népszerűtlen *Pribicevics*ékkal.

A *Jovanovics*-csoportnak a kormány iránt megnyilatkozó barátságos hangulatát kívánják honorálni azok, akik a kormány táborából azt a kombinációt vetették fel, hogy *Jovanovics Ljuba* maradjon a házelnök. A kormány részéről valóban komoly hajlandóság mutatkozik *Jovanovics Ljuba* megnyerésére, mert ez a kormány helyzetének a tetemes megerősödését jelentené. A kormány ezzel biztosítaná magát a tekintetben is, hogy a radikális-párt egy része nem fejtené ki azt az éles ellenzéki politikát, amelyet *Pasics* és *Pribicevics* diktálni akar.

Jovanovics Ljuba megnyerésének az volna a következménye, hogy a radikális-pártnak az a része, amely a koncentráció mellett foglalt állást, képviselőket kapna a kormányban és ilyen módon tulajdonképpen a koncentráció valószínűleg meg.

A tartományi főispánokat váltják le először

A politikai körök érdeklődése továbbra is a kormány személyi politikája felé fordul. Mindenütt nagy türelmetlenséggel várják a közigazgatásban és államigazgatásban egyéb ágában beálló személyi változásokat. Hivatalosan még egyetlen személycserét sem hoztak nyilvánosságra.

Az elterjedt hírek szerint először a tartományi főispánok leváltására

kerül a sor. A főispánok kicserélése azonban előreláthatólag nem megy majd könnyen, mert nálunk a főispánok helyzete egészen más, mint Magyarországon volt, ahol a kormány bizalmi emberének szerepét töltötték be. Nálunk a főispán nagy hatáskörrel és munkakörrel felruházott tisztviselő, a legtöbbje régi állami alkalmazott és csaknem valamennyi nyugdíjogosult. A több mint 50 főből álló tartományi főispáni karnak leváltása, nyugdíjakban is nagy megterhelést jelentene az államra nézve. A tartományi főispánok egyébként is nem mondtak le az állásukról, várják a kormány döntését. Illetékes helyen felhatalmazták munkatársunkat annak közlésére, hogy **nem igazak Szlepcsevics Milán bácskai főispán önkéntes lemondásáról elterjedt hírek sem.** Szlepcsevics Milán nincs is itthon, külföldön tölti szabadságát.

Likvidálják a BBB. ügyosztályt

A személyi változásokkal kapcsolatban a demokraták részéről felmerült az a kívánság, hogy a **belügyminisztérium BBB. ügyosztályát sürgősen likvidálják.** Ez a likvidáció valószínűleg hamarosan meg is fog történni, tekintettel arra, hogy a BBB. osztályban már minden előkészület megtett a likvidációra.

A kormány tárgyal a Német Párttal

A Német Párt vasárnap délelőtt pártvezetőségi ülést tart Zemunban. Az ülésen a párt az általános politikai helyzetről, valamint a németlakta községek helyzetéről fog tanácskozni. Bár a német képviselői klubnak, a párt egy régebbi határozata folytán teljesen szabadkeze van a parlamenti magatartást illetően, mégis a fontos politikai eseményekre való tekintettel, ismertetni kívánja a pártülés előtt a klub tovább magatartását is.

Dr. Setyerov Szlavkó csütörtökön délelőtt a német képviselői klubban tanácskozásokat folytatott a Német Pártnak a kormánnyal való együttműködéséről. Setyerov a tárgyalások folyamán kijelentette, hogy **sikerülni fog a németek speciális óhajait összhangba hozni a demokratapárt kívánságaival.**

A minisztertanács ülése

A minisztertanács csütörtökön délután ülést tartott, amelyen a kormány tagjai referáltak arról, hogy milyen állapotokat találtak minisztériumaikban. A jelentések a minisztertanács egész idejét kitöltötték; különösen Petrovics belügyminiszter és Spaho pénzügyminiszter tartottak részletes beszámolót.

A minisztertanács ülése után Spaho pénzügyminiszter érélyesen megcáfolta egyes beogradi lapoknak azt a híradását, hogy az államkasszárt teljesen üresen vette át az előző kormánytól. Spaho egyébként Behmen dr. szociálpolitikai miniszter társaságában a minisztertanács ülése után Szarajevóba utazott.

A külföldi diplomata a miniszterelnöknél

Davidovics Ljuba miniszterelnök és Marinkovics Voja külügyminisz-

ter csütörtökön délelőtt fogadta a beogradi diplomáciai kart. Az ünnepélyes fogadáson a következő külföldi diplomataik jelentek meg: Dodge amerikai követ, Young angol követ, Vakarenski bolgár követ, Ali Riza albán kö-

vet, Bordero olasz követ, Soldatera görög követ és Del Coigne belga követ. Rajtuk kívül fogadta a két miniszter Strandmann volt orosz cári követet, aki most mint a népszövetség menekültügyi megbízottja működik Beogradban.

A kormánypártok megegyezése a szubotikai közigazgatás átszervezéséről

A bunyevác-sokác-párt megejtette a jelöléseket — A radikális párti bunyevác tisztviselőknek gondolkodási időt adnak

A szubotikai városi közigazgatásban küszöbön levő változásokkal kapcsolatban a *»Bácsmegyei Napló«* már tegnap reggeli számában megírta, hogy a demokrata- és bunyevác-sokác-párt között már létrejött a megegyezés a vezető állások elosztására nézve és hogy az erre vonatkozó határozatokat a bunyevác-sokác-párt vezetősége szerda délutáni értekezletén vitatta meg. A Hírlap csütörtök délelben megjelent száma ismét jónak látta ezt a hírt, hogy a bunyevác-sokác-párt szerdán nem tartott konferenciát, ezzel szemben azonban átvészi a lap a *»Bácsmegyei Napló«* értesülésének lényegét.

A *»Hírlap«* újabb cáfolatát nagy derűvel fogadták a bunyevác-sokác-párt körében. miután a kérdéses értekezlet szerdán csakugyan megtartották és az este fél nyolc óra tájban ért véget. Az ügyben egyébként kérdést intéztünk a cáfolatban aposztrofált Raics Balázs képviselőhöz, aki a mindennél meggyőzőbb következő kijelentést tette munkatársunknak:

— A bunyevác-sokác-párt vezetői szerdán este valóban értekezletet tartottak, amelyen megejtettük a párt jelöléseit a megüresedő közigazgatási állásokra. Nincs felhatalmazásom arra, hogy ezeket a jelöléseket a nyilvánossággal közöljem,

azonban azok amugyis a legrövidebb időn belül már nyilvánosságra jutnak.

A bunyevác-sokác-párt hír szerint — miután több állásra kíván tisztviselőket jelölni — bizalmas uton értesítette azokat a nem exponált városi tisztviselőket, akik jelenleg a radikális-párt zemlodijska-frakciójához tartoznak, hogy **az esetben, ha visszatérnek a bunyevác-sokác-pártba, úgy nem fogják őket kicserélni.** A bunyevác-sokác-pártban különben is számítanak arra, hogy a zemlodijska-párt tagjaiból nagy számmal fognak a bunyevác gazdák visszatérni a bunyevác-sokác-pártba, ami a párt lényeges megerősödését jelentené, viszont súlyos hatással volna a szubotikai radikális-pártra, amelynek ez a csoport a gerince.

A kiszélesített tanács kicserélésének kérdésével is behatóan foglalkoznak a helyi politikai pártok. A bunyevác-sokác-pártnak egyik legfontosabb követelése a **vajdasági községi választások mielőbbi kiírása**, mert a párt autonomista programjának megfelelően elsősorban a **vajdasági községi autonómiák visszaállítását követeli.** Abban az esetben, ha a községi választások rövid időn belül megtarthatók lesznek, esetleg nem is kerül sor a kiszélesített tanács kicserélésére. Ez azonban nem valószínű, mert néhány hónapi idő mindenestre kell

ahhoz, hogy a községi választásokat megtarthassák. Ez esetben a jelenlegi közgyűlést az új városi vezetőség nem hívna össze egyetlen ülésre sem.

A városi közigazgatásban küszöbön álló egyéb változásokra nézve a legmegbízhatóbb helyről úgy értesülünk, hogy **Vukics Ferenc rendőrfőkapitányt felmentik állásától.** Az új főkapitány jelölését pénteken ejti meg a demokrata- és a bunyevác-sokác-párt együttesen, úgy, hogy addig minden erre vonatkozó személyi kombináció még korai. Az új rendőrfőkapitányt azonban még e hét folyamán kinevezik.

A városi tanácsban aligha lesznek lényegesebb változások. A demokrata- és a bunyevác-sokác-párt még nem határozott egyetlen tanácsos kicseréléséről sem és az új kormányzópártok e tekintetben ki is akarnak tartani kezdettől fogva hangoztatott elvük mellett, hogy **nem követik a bosszu politikáját** és meghagyják állásaikban a városi tanácsnak politikailag nem exponált régi tagjait.

Demokrata felvonulás Szentán

Szentánról jelentik: Szentán város demokrata-párti polgárai szerdán este ünnepélyes felvonulást rendeztek Beleslin Brankó dr., a demokrata-párt elnöke tiszteletére. A felvonulásban mintegy kétezer polgár vett részt. Beleslin dr.-t Ackovics Mihály szerb nyelven és Csernik János magyarul üdvözölte. Beleslin dr. válaszában hálás köszönetet mondott az üdvözlésekért és felhívta a polgárságot, hogy hűségesen tartsanak ki a párt elvei mellett. A felvonulás után a demokrata-párt választmányja Beleslin Brankó dr. elnöke alatt ülést tartott. Az ülésen megállapodtak abban, hogy a jelenlegi kiszélesített tanácsot kicserélik és az új prosziren szenátban a magyarok erősebb képviselőit fogadják kívánni. A jelenlegi tisztviselők kicserélése ügyében nem határoznak semmit, amíg a központtól erre nézve direktívák nem érkeznek.

Altruist

Írta: Szini Gyula

A likörgyáros bevezette a társaságot a »szentélyébe«. Ez volt az ő műterme, ahol dolgozott. Komponálta az italokat, ahogy az illatszerész komponálja az illatokat, vagy a zenész komponálja a »slágert«.

A fal mentén diszes faragott polcon üvegedények sorakoztak különböző felírásokkal. Volt ott legalább ötvenféle likör. Köztük tizenkettő, amelyet maga a likörgyáros talált ki.

— Nem olyan egyszerű ez a kitalálás. — magyarázta. — Hiába reklámozom az új cikket, ha a fogyasztóközönség nem karolja föl. Milliőkat ölhetek bele a hirdetésbe és palackjaim mégis ott maradhatnak a kereskedő polcán. Az én tizenkettő liköröm, amelyet magam komponáltam, valamennyi keresett cikk és a szakértők is dicsérik őket.

A társaság — egy író, egy színész, egy filmprimadonna és egy színházbarát textilnagykereskedő — végignézett a különböző színű palackokon és tekintetükkel simogatták a mámor különböző fajait. Különösen a színész szeme csillogott.

A likörgyáros kis poharakat állított vendégei elé.

— Vegyen mindenki egy poharat, — mondotta. — Szolgálja ki mindenki önmagát.

A színész kezdte, odament egyik palackhoz, csapja alá tette poharát és egy nyomásra megtelt a kis pohár az »apricote« öszibarackízű illatával. Példáját a filmprimadonna is követte.

A társaság tagjai kóstolgatták a különböző kompozitumokat és a

hangulat egyre emelkedettebb lett. A mámor és a jókedv szinte megszelesítette és kivasalta az arcokat, fokozta a szemek csillogását. Csak a likörgyáros állt ott, nem nyult semmihez és megelégedett azzal, hogy a mások mámorában gyönyörködött.

— Nagyon gyanus vagy te, — mondta tréfásan a színész. — Nem mersz inni ezekből a kotyvalékokból, mert nagyon jól tudod, mi van bennük.

A likörgyáros felelet helyett belenyúlt a zsebébe, elővette a tárcáját és ebből orvosi bizonyítványt vett ki. Átadta a színésznek:

— Olvasd föl hangosan!

Az orvosi bizonyítvány, amelyet ismertnevű orvostanár állított ki, **megállapította, hogy a likörgyáros nagyfokú és veszedelmes szívbajban szenved, úgy, hogy a legkisebb mennyiségű alkohol élvezése is katasztrófálissá válhat rá nézve.**

— Apám, nagyapám, sőt dédapám is szeszizőző volt, — mondta a likörgyáros, — és nem vetették meg az alkoholt. Talán ezért hagytak rám oly rossz szívet.

A textilgyáros, aki logikus fej volt és keveset ivott, megkérdezte: — De ha te egy csöppet se iszol, akkor hogyan komponálsz az italokat? Honnan ismered az ízüket, hogy itéled meg a hatásukat?

A likörgyáros lehajtotta a fejét és busan szólt:

— Csaknem úgy vagyok ezzel, mint Beethoven a zenével. Bocssatok meg, hogy Beethovennel mérem össze magamat. Beethoven tudvalevőleg nem hallotta azt a hatalmasan szép zenét, amelyet komponált. Ezt fizikailag csak mások élvezhették. Ifjúkori emlékeiből élt,

amikor még hallott. Ifjúkori emlékeimből élek én is, amikor még szabad volt innom.

— Meg se izleled az italaidat? — kérdezte a textilgyáros.

— Néhány csöppet megkóstolok, — feleli a likörgyáros, — és ebből itélem meg az új kompozíció ízét. Elvégre te se hordasz minden szövetet, amit árulsz! De az igazi Tantalusz-kin mégis csak az enyém, mert meg kell elégednem néhány csöppel, ami épp hogy a nyelvemet érinti. És nem szabad folytatnom! Rettenetes gyötrelmem annak, aki, mint én, érti, élvezi és kitalálja az italokat!

Csönd támadt. A likörgyáros leemelt egy üveget a polcra.

— Ez a legújabb szerzeményem. A gyömbérnek és vaníliaának különös keveréke. A nevét még nem állapítottam meg. Kóstoljátok meg és talán ti tudtok nevet adni neki.

A társaság megkóstolta az új összetételt, amely általában nagyon ízlett.

Az író, akinek a szeme már oly élénken csillogott, mint a fantázia, megszólalt:

— Az emberi egoizmust mindig megértettem, az altruizmust soha. Ebben a pillanatban azonban föderült előttem a nagy titok. Az altruizmus semmi egyéb, mint annak az embernek a szenvedélye, aki maga nem tud élvezni és kénytelen megelégedni azzal, hogy mások élvezetében gyönyörködje. Ezért altruisták a nagyapák, nagymamák, általában az öregek és a betegek.

A likörgyáros egyszerűen ezt felelte:

— Megvan az új likör neve. És egy darab papirosra felírta:

— »Altruist«.

Dr. Popovics Milivoj a subotikai főispán

A polgármester: dr. Ifkovics-Ivandékics Imre

A késő éjjeli órákban jelentik Beogradból, hogy a minisztertanács csütörtökön délután döntött a subotikai főispáni állás betöltéséről és úgy határozott, hogy dr. Popovics Milivoj ügyvédet, a subotikai demokrata-párt elnökét nevezi ki erre az állásra.

A kinevezés előzményeihez tartozik, hogy a subotikai bunyevác-sokác-párt a szerdai napon véglegesen állást foglalt a főispánkérdésben és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a maga részéről is dr. Popovics Milivoj kinevezését fogja a kormánynak ajánlani. A bunyevác-sokác-párt határozatát Presics Misko subotikai képviselő vitte le a csütörtök reggeli gyorsvonattal Beogradba és adta át Kulovec Ferenc földművelésügyi miniszternek, aki a bunyevác-sokác-pártnak a subotikai demokrata-párttal egybehangzó határozatát már a csütörtök délutáni minisztertanácson előterjesztette. A minisztertanács honorálta a két subotikai kormánypárt előterjesztését és kinevezte dr. Popovics Milivojt Subotica város főispánjává, dr. Ifkovics-Ivandékics Imrét pedig subotikai polgármesterre. A kinevezések pénteken reggel kerülnek a miniszterelnök elé, aki külön futárral küldi le a kinevezési okmányokat Bledbe az uralkodónak aláírásra.

Az újonnan kinevezett főispánt még az éjszaka folyamán fölkerestük és felkértük arra, hogy közölje programját a nyilvánossággal. Popovics Milivoj dr. lekötelező szíveséggel állt a Bács-megyei Napló rendelkezésére és terveiről a következőket mondotta munkatársunknak:

— Működésomban az az elv fog vezetni, hogy kormányom programját képviseljem Suboticán. Programunk első pontja a szerbek, horvátok és szlovének tényleges testvéri egyesülésének a megteremtése. Eddig ez csak elméletben, papirosan volt meg. Amikor megalakítottuk az SHS. államot, eleinte nagy volt a lelkesedés, később azonban a testvéri egyesülés eszméje mindjobban elhomályosodott. Az eddigi kormányok olyan politikát folytattak, amely nem elégítette ki sem a horvátokat, sem a szlovéneket.

Az én hivatásom, hogy helyi vonatkozásban a bunyevác-sokácokkal teremtem meg a testvéri együttműködést.

Másik sarkalatos programpontja az új kormánynak az összes állampolgárok jogegyenlőségének megteremtése.

Vége akarunk vetni annak az abuzusnak, annak a minden jogba és alkotmányba ütköző felfogásnak, amelyet az előző kormány minden téren magáévá tett és amely a Magyar Párt, valamint a német Kulturbund felosztásában kulminált.

Az előző kormány tervszerűen negálta a nemzeti kisebbségek állampolgári jogait. A mi pártunk mindig küzdött ez ellen a felfogás ellen és a jövőben is ki fogunk tartani régi meggyőződésünk mellett, hogy az ország minden állampolgára egyenlő

a jogok és kötelességek tekintetében. Helyi vonatkozásban ez azt jelenti,

igyekezni fogok megvalósítani azt, hogy Subotica minden polgára egyforma elbánásban részesüljön, tekintet nélkül nemzetiségére, politikai állásfoglalására és meggyőződésére.

A legszilárdabb meggyőződésem az, hogy a közigazgatásba nem szabad politikát belevinni.

Én Subotica város főispánja akarok lenni, a város minden polgáráé, pártjáé, minden nemzetiségéé és minden felekezetéé.

— Tiszta közeletet akarok teremteni. A tisztviselőket nem pártpolitikai szempontból fogom megítélni, hanem azt fogom tőlük megkövetelni, hogy kötelességüket

lelkismeretesen teljesítsék. E tekintetben magam fogok jó példával elől járni. Azt a tisztviselőt, aki lelkismeretesen teljesíti kötelességét, tekintet nélkül politikai pártállására, egyformán meg fogom becsülni.

A korrupció teljes és irtalmatlan letörésére fogok törekedni. Ha vannak bűnösök, akik abuzusokat követtek el és vagyontuk meg nem engedett módon gyarapították, azokat bíróság elé fogjuk állítani.

E tekintetben ugyanaz lesz a vezérelvem, mint a kormányé, mert egy pillanatra se szabad elfelejteni a költő szavát: „Minden állam támasza, talpköve a tiszta erkölcs”. Amíg azonban a korrupciót kirelhetetlenül le akarom törni, addig minden becsületes ember nálam támogatásra fog látni és szívesen fogok meghallgatni minden jogos kívánságot.

Korosec megszünteti a név-vegyelemzést

A közoktatásügyi miniszter revízió alá veszi a felekezeti iskolák és a sombori magyar gimnázium ügyét

Csütörtökön érkezett meg a fővárosba az a szombori küldöttség, amely dr. Nikolics Györgynek főispánna való kinevezését sürgetni jött a kormánytól. A deputációt Novakovic Izidor bankigazgató vezette, tagjai pedig demokrata-párti, földműves-párti, bunyevác-sokác-párti, németpárti és magyar kiküldöttek voltak.

A küldöttség elsőnek Davidovics Ljuba miniszterelnököt, majd a kormány ukáz-bizottságának tagjait, Petrovics Nasztáz belügyminisztert, Pesics Dragutin építésügyi minisztert, Spaho Mehmed pénzügyminisztert és Korosec Antal közoktatásügyi minisztert kereste fel. A miniszterek valamennyien szívélyesen fogadták a küldöttséget és biztató ígéretekkel tették arra nézve, hogy kívánságukat a szombori főispáni állás betöltésénél figyelembe fogják venni.

A szombori deputáció Korosec minisztert kereste fel utoljára, aki a hivatalos fogadás után magándíj tartotta a küldöttség bunyevác-sokác, magyar és német tagjait s külön tárgyalást folytatott velük iskolaiügyi kérdésekről.

A küldöttség nemzetiségi tagjai azt kérték a minisztertől, hogy állítsa vissza azokat az egyházi iskolákat, amelyeket Pribicevics közoktatásügyi minisztersége alatt államosítottak, engedélvezze újból a szombori magyar gimnázium működését és szüntesse be a Pribicevics-féle »név-vegyelemzést.«

Korosec a két első kívánságra vonatkozólag megígérte, hogy tanulmányozni fogja úgy az államosított egyházi iskolák, mint a szombori magyar gimnázium ügyét és a döntéssel nem fog soká késlekedni. Ami a küldöttek harmadik kívánságát illeti

Korosec a legnagyobb meglepetéssel értesült arról, hogy ilyen név-vegyelemzés egyáltalán van és a küldöttség tagjainak információi alapján jegyzeteket készített magának a vajdasági nemzeti kisebbségek iskoláiban szokásos selejtező-eljárásról, majd a legerélyesebb hangon kijelentette:

— Ezt az anomáliát feltétlenül meg fogom szüntetni!

Elfogadták a franciák kompromisszumos javaslatát

A londoni konferencia legnagyobb nehézségeit már elhárították

Londonból jelentik: A lapok úgy tudják, hogy Poincaré a kuliszák mögött erősen dolgozik, hogy meggyőztesse a szövetségszomszédokat és ebben készséges segítőtársá Barthou, aki közeledni látja az időt, mikor átveheti Herriot örökét.

Erről a késhegyre menő küzdelemről és aknamunkáról az angol és francia delegátusok körében érdekes dolgokat tudnak. Nyílt titok, hogy Barthou és a jogi szaktanácsadók hosszasan tárgyaltak Poincaréval, majd arra a megállapításra jutottak, hogy Hurst és Fromage-ot szakképzett »hallatlan támadás a reparációs bizottság tekintélye ellen«. A jóvátételi bizottság kebelében már a legközelebbi londoni ülésen nagy kirohads lesz a konferencia által kiküldött két jogi szakértő véleménye ellen, amelyet a konferencia teljes ülése tudvalevőleg már magdávált. Arról van szó, hogy a jóvátételi bizottság francia tagjai, élükön Barthouval, azzal fognak fenyegetőzni, hogy egyáltalán megtagad-

ják közreműködésüket a londoni konferencia hozandó határozatainak keresztülvitele körül.

Herriot kedden összeült tanácskozni a delegáció tagjaival és szerda délig nem sikerült megegyezésre jutnia velük. Azt kívánta a miniszterelnök, hogy a francia javaslatot olyképpen szövegezzék meg, hogy ha a reparációs bizottság nem lenne képes egyhangú határozatot hozni Németország mulasztásáról, vagy a szankciók megválasztásáról, illetőleg a német dologi szállítások mértéke tekintetében mutatkozó ellentétet a transzferáló bizottságban, akkor öttágu döntőbírásg ítéljen, amelyet a hágai nemzetközi törvényszék vagy annak elnöke nevezne ki.

Seydoux és a francia jogi szakértők, de legelsősorban Peretti delegátus is, miután titokban érintkezésbe léptek Párisban a nacionalista blokk vezérével, Poincaréval — a lehatarozottabban elleneztek ezt és azt követelték, hogy az öttágu döntőbi-

róságot a jóvátételi bizottság válassza meg, ha nem sikerül egyhangú határozatot hoznia, mert különben a reparációs bizottság tekintélye komoly veszedelembe forog. Mikor aztán Herriot vonakodott a delegációk vezetőinek ülésén előterjeszteni ezt a módosítást. Seydoux és a jogi szakértők unszolására Nollet tábornok hadügyminiszter vetette magát közbe. Kijelentette a miniszterelnöknek, hogy ha Franciaország tekintélyét a jóvátételi bizottság jogkörének csorbításával feláldozza, akkor ő lemond a hadügyminiszterségről és kilép a delegációból, mert ez egyértelmű azzal, hogy Franciaország beleegyezik a versaillesi békeszerződés revíziójába, amelyet Németország követel.

Az amerikai ellenjavaslat

Az amerikai ellenjavaslat, amelyet már beterjesztettek, úgy szól, amennyiben a reparációs bizottság, amely egy amerikai taggal egészíti ki magát, nem tud mint első instancia egységes határozatot hozni Németország mulasztása, az esetleg foganatosítandó szankciók, a német készfizetések mértéke és felosztása tárgyában, a kisebbség és a többség álláspontját döntő itélettel egy kollégium tartozik kiegyenlíteni s ez a testület három, esetleg öt olyan tagból áll, akiket kizárólag erre az itélkezésre a londoni konferencia nevez ki, még pedig életfogytig.

Az új francia javaslat

A delegációk vezetői csütörtökön ülést tartottak és megvizsgálták a francia kompromisszumos javaslatot, amely három részből áll. Az első rész úgy szól, hogy ha a jóvátételi bizottság az amerikai taggal kiegyezve nem képes egyöntetű elhatározásra jutni arra nézve, hogy történt-e mulasztás Németország részéről, illetőleg mulasztás esetén miféle szankcióknak van helye, a régi Dawes-bizottság öt tagjából alakítandó szakértő-bizottság döntson a mulasztás, a szankciók és a készfizetések felosztása tekintetében. Ha azután a bizottság nincs abban a helyzetben, hogy egyhangú határozatot hozzon, akkor a kisebbségi szavazat képviselője, illetőleg képviselői jogosultak azt ajánlani, hogy döntőbírásgot állítsanak össze, amely a többségi és a kisebbségi álláspont egy-egy képviselőjéből és egy amerikai polgárból, mint döntőbíróból állana. Föltéve, hogy ez a döntőbírásg sem volna képes egyhangú határozatra jutni, akkor fel kell kérni a hágai nemzetközi törvényszék elnökét, hogy ő nevezzen ki döntőbírásgot.

A javaslat második része abból a feltevésből indul ki, hogy a harmadik bizottság új rendszert állapít meg a német dologi szállítások teljesítésére és ez érvényben marad 1930-on túl.

A harmadik rendelkezés úgy szól, hogy amennyiben az érdekelt államok valamelyike a német készfizetések tekintetében megkárosítottnak érezné magát, vagy a transzferáló bizottság által látná érdekeit csorbítva a készfizetések felosztása körül, hasonló módon alakul meg a döntőbírásg, mint az első két esetben. A döntőbírásg itéletét tartoznak hozni arról, vajon a német birodalmi kormány vagy valamely német pénzcsoport szándékosan rövidíti-e meg az illető államot és milyen intézkedések szükségesek ezeknek a manővereknek megállítására.

Az amerikai delegáció és a bankárok egynemelyike aggodalmakat táplálnak a francia javaslat harmadik része ellen s követelni fogja annak kiküszöbölését.

Barthou tárgyalásai Herriot-val

Barthou, a jóvátételi bizottság elnöke csütörtökön újabb megbeszéléseket folytatott Herriot-val. A delegáció körében remélik, hogy a francia miniszterelnöknek sikerül lesze-

relni *Barthout*, aki máris hajlandóságot mutat a konferencia határozatainak respektálására.

Egyhangulag elfogadták a francia javaslatot

Londonból jelentik: A konferencia *1. bizottsága csütörtökön a francia javaslatot egyhangulag elfogadta*. Az angol részről benyújtott módosításokat visszavonták. Az angol és francia delegátusok a bizottság döntése után kölcsönösen gratuláltak egymásnak. A Reuter-ügynökség megállapítja, hogy a konferencián a nagy nehézségeket már áthidalták.

A hetes tanács csütörtök délután fél 5 órakor ülést tartott az alsóházban. A III. bizottságnak még be kell számolnia az átutalás kérdéséről. Ha ezt a jelentést kedvezően fogadják, akkor a konferencia a szövetségeseket illetőleg befejezettnek tekinthető és nyomban sor kerül a németek meghívására. Előzőleg természetesen meg fogjuk hallgatni a bankárokat is.

Megindul a forgalom az előntött területen

A Bogojevo-Vinkovci közötti közlekedést még mindig nem állították helyre

Az árvíz által előntött területeken a megrongált vasuti pályatest helyreállítása már olyan stádiumban van, hogy legközelebb már megindul ezeken a területeken a helyi érdekű forgalom is. Így augusztus 5-től kezdve megindul a Bogojevo-Karavukovo közötti helyi érdekű vasuton is a forgalom, amely az árvíz következtében most már több mint két hónapja szünetel.

Amíg azonban a helyi érdekű forgalom is kezd már megindulni az előntött területeken, addig az olyan elsőrendű fővonalon, mint amilyen a Bogojevo—Vinkovci közötti vonal, még mindig nem állították helyre a forgalmat. A bogojevoi vasuti hid építése olyan lassan halad előre, hogy a közlekedés még mindig lehetetlen Bogojevo és Erdut között, ami által Vinkovcitt még mindig csak Indiján át lehet elérni.

Értesülésünk szerint legkésőbb augusztus 20-ig a Bogojevo—Vinkovci közötti vonalat is átadják a forgalomnak. Ez annál fontosabb lenne, mert most már megkezdődik a gabonaszállítás. A bácskai gabonát ezidőszakra csak egyetlen vonalon, Indiján keresztül lehet szállítani, ami az amugyis drága gabonát vagononként még 300—400 dinárral drágítja meg.

Ahol ráérnek

Nyolcvan svájci rendőrt százezrekre menő tömeg fogadott Budapesten

Budapestről jelentik: A baseli rendőrség zenekara — mint a budapesti rendőrség vendége — csütörtökön délelőtt a bécsi hajóval a fővárosba érkezett. A baseli vendégeket rendőri disz-század várta a hajóállomáson, de senki sem gondolt arra, hogy a svájci rendőrök tiszteletére a fogadtatásnál akkora tömeg fog megjelenni, amekkorát a millennium óta nem látott Budapest. Pedig váratlanul ez történt. A korszón sétáló közönség, amikor a diszruhás rendőröket megpillantotta, lecsodált a hajóállomáshoz és mert a megszanált ország fővárosában sok a ráérő ember, a rakodó-parton lézengtek tovább, várták, hogy mi fog történni. Közben a gyalogszerrel Budára tartó, vagy Pestre jövő közönség észrevette a Dunakorzó alatt álló tömeget és anélkül, hogy tudta volna tulajdonképpen mi az oka a csoportosulásnak, elhelyezkedett a hidakon. A Lánchíd és az Erzsébet-híd csak úgy feketélt a tömegtől, amelyet, hogy a

híd forgalmában akadály ne álljon be, az oda kivezényelt rendőrök szétoszlatták. Ez a tömeg is a Dunapartra tödült, ahol már ekkor tízezrekre menő nézőszorongott. Amire a hajó megérkezett, már odáig fajult a helyzet, hogy lovasrendőröknek kellett a tolongást megakadályozniok.

A svájci zenekar a megérkezés alkalmával indulókat játszott a hajón és a zene hangjai újabb tízezreket csaltak a rakpartra. A fél város összeverődött a nyolcvan svájci rendőr fogadására, akiket a tömeg végigkísért a Dunaparttól a Royal-szállóban levő lakásukig, köz-

ben több, mint százezer főre növekedve. A rendőri disz-század nem vehetett részt a parádén, mert kénytelen volt átvenni a rend fenntartását. Az Andrásy-utat egész hosszában megszállták az érdeklődők; a köruton a villamos- és kocsiforgalom elakadt és Matisz rendőrfőfelügyelő telefonon kért megerősítést a főkapitányságról.

A svájci rendőr-zenészek vezetője el-érzékenyülten jelentette ki a budapesti újságírók előtt, hogy sehol sem volt szükség még csak megközelítően sem olyan lelkes fogadtatásban, mint a magyar fővárosban.

Románia egész területén kihirdették az ostromállapotot

Bratianu miniszterelnök döntő harcot indított Avarescu ellen

Párisból jelenti a Wolff-ügynökség: Bukaresti lapjelentések szerint, a román királyság egész területén kihirdették az ostromállapotot. A rendelkezés Avarescu tábornok pártjának gyűlésével van kapcsolatban. A román kormány azt állítja, hogy bizonyítékok vannak a kezében, a melyeknek értelmében Avarescu tábornok államcsínyt tervezett. Avarescu meg akarta dönteni a Bratianu-kormányt s diktátorrá akarja kiáltatni magát. Bukarest uccán éjjel-nappal katonai őrzések cirkálnak.

Román politikai körökben nagy az izgalom és főleg az ellenzék sorai-
ban mutatkozik élénk sürgés-forgás, mert úgy tudják, hogy Bratianu kész a végső eszközöket is igénybe venni a hatalom megtartására. Avarescu tábornok és Maniu Gyula ellenzéki vezeték pozíciója a párisi konferencia óta lényegesen megerősödött, miután Bratianu Prágában határozott vereséget szenvedett az orosz kérdéssel kapcsolatban.

Bratianu Avarescuban látja legfeljebbesebb ellenfelét, aki ellen hosszú ideig a védekezés álláspontját foglalta el. Most azonban, hogy Avarescu újabb tüntető felvonulást

tervezett a kormány ellen, Bratianu cselekvésre határozta el magát és le akarja tiporni veszedelmes ellenfelét. Az Avarescu-kormány volt tagjai megbeszélésre gyűltek össze, hogy megvitassák a további tennivalókat. Azonnal munkába lépett a rendőrség és állítólag olyan bizonyítékoknak jutott a birtokába, amelyek azt igazolják, hogy Avarescu tábornok államcsínyt tervez, s a kormány megbuktatásán túl diktatúrára tör.

Erre a kormány nyomban elrendelte az ostromállapotot Románia egész területére, megtiltotta minden gyűlést és őrzásokat rendelt ki a román főváros védelmére. Más téren is a preventív intézkedések egész sora lépett életbe. Az utóbbi hetekben számos kommunista-vezért tartóztatott le a rendőrség s a szocialdemokraták több vezetőjét is letartóztatták és valamennyiüket internálták.

A kormány legutóbb hivatalosan feloszlatta a kommunista szervezeteket, egyúttal pedig hivatalosan megcáfolta az arra vonatkozó híreket, hogy a kommunisták után a szocialistákra kerül a sor. Ennek ellenére is nagy a nyugtalanság a munkásság körében.

A vörös stráf civilben

Trafikosok és bankhivatalnokok lettek a világháború magyar tábornokai

Tíz évvel ezelőtt a legemlegettebb nevek: — ma már alig emlékszik rájuk valaki. Arcképeik kiszorították annak idején a primadonna-fényképeket a képeslapokból, divatosak voltak, usztak a népszerűségben, ma pedig kishivatalnoki íróasztalok mellett ül a penzionált generálisok legnagyobb része. A vörös stráf, amely öt évig tulpirosított még a vértengeren is, beleszürkült a béke esztendeibe....

A világháború magyar tábornokait csaknem kivétel nélkül nyugdíjazták; akik tábornoki rangban szolgálatot teljesítenek jelenleg a magyar honvédség-nél, azok többnyire a háború befejezése óta léptek elő vezérőrnagyokká. A világháború generálisai közül hárman teljesítenek csak aktív szolgálatot, Bulesy-Jánky Kocsárd, aki főcsoportfőnök a honvédelmi minisztériumban és azért nem nyugdíjazták, mert Horthy Miklós kormányzó sógora, továbbá Táncos Gábor, aki állandó tagja a különböző hártármegállapító bizottságoknak és Soós Károly volt hadügyminiszter, aki mint szegedi körletparancsnok nagy szolgálatot tett a proletárdiktatúra idején ott szervezkedő nemzeti hadseregnek.

Rajtuk kívül tényleges állományban van még Habsburg József, aki mint tábornagy a legmagasabb rangot viseli a honvédtisztek közül, de nem teljesít szolgálatot, hanem birtokait kezeli. A legismertebb nevű tábornok-nyugdíjas Tamássy Árpád altábornagy, Przemyszl volt parancsnoka, aki most a Neuschloss-Lichtig-féle albertfalvai repülő-

gépgyárban tisztviselő. Bárá Szurmay Sándor volt honvédelmi miniszter a Turul biztosító-társaság elnöke. Kövess Hermann ny. altábornagy nagytrafikos Budapesten. Bárá Lukachich Géza — a statáriális rendelet hirhelt kibocsátója — a Nyukosz elnöke. Csanády Frigyes ny. gyalogsági tábornok a Hadród-nál visel hasonló tisztséget. Schamschula Rezső ny. altábornagy veszprémmegyei birtokán gazdálkodik. Hadffy Imre ny. tábornok a makói Kereskedelmi és Iparbank Rt. igazgatósági tagja és a makói Futura-kirendeltség vezetője. Egyébként hetven hold vízei telket kapott Moson mellett, de azon nem gazdálkodhatik, mert a telek volt tulajdonosa — akitől elvették a földet Hadffy részére — pört indított ellene és bírósági zárlatot kért a telekre.

Schnetzer Ferenc volt honvédelmi miniszter a Magyar Köztisztviselők Foglalkozási, Termelő és Értékesítő Szövetségének elnöke és főként burgonya-üzletekkel foglalkozik. Hennel Emil ny. altábornagy a Rimamurányi-vasműveknél hivatalnok, Török Kálmán ny. altábornagy pedig a Salgótarjáni-részvénytársaságnál dolgozik. Bárá Hauer Lipót ny. tábornok Illszerüzletet nyitott Budapesten az Ujpesti rakpart 6. szám alatt. Gombos Mihály ny. tábornok régiségkereskedő lett. Wieber Adorján ny. gyalogsági tábornok egy gyárban helyezkedett el, mint könyvelő. Dormándy Henrik ny. tábornok részvénytársasági tisztviselő. Tallán Zsigmond ny. altábornagy a Nyukosz alelnöke. Breit J. ny. altáborn.

a Hadtörténelmi Levéltárban — mint a Tagyob (?) elnöke — a forradalmak történelmi okmányait, iratait stb. dolgozza fel. Tabajdy Kálmán ny. tábornok, somogymegyei birtokán gazdálkodik. Belitska Sándor volt honvédelmi miniszter most Magyarország varsói követe, báró Láng Boldizsár ny. vezérőrnagy a párisi magyar követségen katonai megbízott, Algya-Papp Sándor ny. tábornok pedig Habsburg József udvartartásában működik, mint hadsegéd. A szolgálaton kívüli viszonyban álló gróf Csáky Károly tudvalevőleg hadügyminiszter jelenleg.

Bankhivatalnokok lettek többek közt: Pogány Antal ny. altábornagy, Pernecky Jenő ny. altábornagy, Karleusa Fülöp ny. altábornagy, Lüdendorfi Kázmér gyal. tábornok, Szende Ferenc ny. altábornagy és Kornhaber Adolf. Mayer Pál ny. altábornagy a Hazai Bank cég-vezetője, Kreibitz Rudolf ny. tábornok a Magyar Orsz. Biztosító Intézet igazgatója, Lederer Henrik ny. altábornagy pedig a Turul biztosító-társaság igazgatója.

Köztisztviselői pályán működnek: Hegedűs Pál ny. tábornok, Koncz Dezső ny. csendőrségi főparancsnok, Rubin Dezső ny. altábornagy, Asbóth István ny. tábornok, Gabányi János ny. tábornok.

Dáni Balázs tábornok moztulajdonos lett, az egyik elkomunizált budapesti kinematográf-színházat vezeti. Ugyancsak moztulajdonos Papp-Váry Elemér ny. tábornok, akinek azonban nem harc-téri érdemei miatt kommunizáltak mozt, hanem felesége pályadíjat nyert irredenta-költeményéért. Moindár Dezső ny. altábornagy kereskedő, Schrantz Vilmos ny. tábornok budafoki magánzó, Berátszky Kornél nyugalmazott tábornok hivatalnok, Genya László nyugalmazott tábornok és Stadler István ny. altábornagy tisztviselő. Grallert Konrád ny. altábornagy a Nyukosz budapesti főcsoportjának elnöke. Czifó Károly ny. altábornagy magánzó. Sárkány Jenő ny. tábornok és Bartha Lajos ny. tábornok magánhivatalnokok.

Az eltűntetett akták

Nyomozás a Kovács testvérek bűnügyének iratai után

Budapestről jelentik: A Bács megyei Napló beszámolt már arról a rejtélyes aktaeltűnési esetről, amely a Kovács testvérek bűnügyében a napokban kipattant. Mint ismeretes, a királyi ügyészség elkészítette vádiratát a Kovács testvérek ellen, amelyben gyilkosságra való szövetkezés és az állami- és társadalmi rend fölforgatására irányuló bűntett címén emelt vádat a három Kovács testvér ellen többrendbeli büntett miatt, azonban a Vázsonyi Vilmos és Rassay Károly ellen tervezett gyilkosságot miatt nem emelt az ügyészség vádat. Fábán Béla dr. mint Vázsonyi és Rassay jogi képviselője az ügyészségen megállapította, hogy a Kovács testvérek beismert vallomását tartalmazó legterhebb akták, amelyeket Andréka Károly főkapitányhelyettes vett fel, titokzatos módon eltűntek és nem kerültek az ügyészségre.

Az ügyészségen azonnal a legszélesebbkörű nyomozás indult meg. A nyomozás során kiderült, hogy Andréka főkapitányhelyettes előtt a Kovács testvérek tényleg megtették beismert vallomásaikat. Andréka főkapitányhelyettes kijelentette, hogy a terhelő vallomásokat a többi aktaival együtt átküldötte az ügyészségre.

Az ügyészségen viszont kijelentették Fábánnak, hogy ők nem kapták meg az akták között ezeket a terhelő vonatkozású iratokat.

Hogy ezek hova tűntek el, sem a rendőrség, sem az ügyészség még mindig nem tudta megállapítani, a nyomozás azonban teljes erővel folyik, mert egyes miniszteriumok is élénken érdeklődnek az ügy iránt.

Dr. Fábán Béla csütörtökön eljárta a vádtaács elnökénél s felhívta annak fi-

gyelmét arra, hogy a vizsgálóbíró azt a végzést, amely ellen ő a vádtanácsoshoz felebbezett, a legterhelőbb akták hiányában hozta meg. Felhívta továbbá az elnök figyelmét arra, hogy a közeli napokban a vádtanács elé kerül a felfogamodás ügye tárgyalás céljából s lehetetlen, hogy a vádtanács az akták hiányában hozzon döntést e rendkívül fontos ügyben.

A vádtanács e bejelentés következtében most áttanulmányozza a meglevő aktákat és megfogja állapítani, hogy azoknak alapján vádtanácsi tárgyalás alá lehet-e venni az ügyet. A vádtanács minden valószínűség szerint el fogja rendelni a hiányzó akták felkutatását s csak azok megkerülése után fogják lefolytatni a Kovács testvérek bűnügyében a vádtanácsi tárgyalást.

Házasságszédelgő ébredővezér

A „mázolócsoport” parancsuokának bűnlajstroma

Budapestről jelentik: Nagy Károly főkapitányhelyettes, a toloncligovostály vezetője körülbelül másfélhétrel ezelőtt lefogott egy fiatalembert, aki magát Lieszkowszky Gyulának mondotta és aki ellen az volt az alapos rendőrségi gyanu, hogy sem állása, sem foglalkozása, sem olyan állandó lakása nincs, amivel bizonyíthatná, hogy Budapest életében hasznos munkát végez. Költekező életmódjáról kapott csak jelentéseket a rendőrség és arról, hogy megszüntetett és újra megindított bűnvádi eljárások voltak ellene.

A főkapitányhelyettes a tolonclházba szállította Lieszkowszkyt és illetőségi helyének megállapítása után el akarták toloncolni Budapestről. Fellépése, hangos beszéde, összeköttetései való hivatkozása egyre gyanusabbá vált, úgy, hogy mielőtt a tolonceljárást lefolytatták volna, bizalmas megkeresés érkezett a tolonclházból a főkapitánysághoz, hogy Lieszkowszky Gyula egész előéletét kutassák ki. Detektívek kezdtek előléte után nyomozni és az alatt az idő alatt, amíg Lieszkowszky Gyula a tolonclházban volt, olyan szélhámosságok derültek ki róla, hogy tolonclut helyett a bűnügyi osztályra került. Elsősorban is megállapították, hogy 12 rendbeli házasságszédelgést követett el ismert, előkelő budapesti és vidéki dzsentri családokban.

Körülbelül 35–40 millióra teszik azt az összeget, amelyet Lieszkowszky különféle előkelő családoktól kizsárolt. Egyik-másik család bűnvádi feljelentést tett, de attól való félelmében, hogy a szerencsétlen házassági hír kapcsán Lieszkowszky Gyula nevével összefüggésben meghurcolják, — visszavonták a feljelentést.

Lieszkowszky az Ébredő Magyarok Egyesületében szereplő ugynevezett *mázolókülönítménynek a vezetője volt* és az éjszakai botrányokban bunkóbotokkal jelentős szerepet játszott. Négy esztendőn keresztül 1919 őszétől Lieszkowszky Gyula egyik vezéralakja volt az éjszakai verekedő társaságának.

Mázolók alatt azokat az elszánt fiatalembereket értették az ébredők, akik éjszaka kivitték az uccára a véresszájú plakátokat és felragasztották még akkor is, amikor a rendőrség ezt szigorúan megtiltotta. Ez a mázolócsoport volt az, amelyik őrt állott a kiragasztott plakátoknál, nehogy letépjék, leszaggassák vagy bepiszkolják, vagy hogy a rendőrség emberei el ne kobozhassák, mint az történt például az emlékezetes Klebelsberg-plakáttal. A plakátok kiragasztásánál történtek az első verekedések. Ennek a mázolócsoportnak volt egyik alvezére Lieszkowszky Gyula, akit egy alkalommal már *betöréses lopás miatt és nagy kártyacsalásaiért letartóztatták a rendőrség.*

A szentai srnaósok és orjunások halálos összetűzése

Nésics Borivoj bűnügyében a szubotikai törvényszék
Szentán tartja meg a főtárgyalást

Ez év május 25-ikén éjjel Szentai lakos uccai összetűzés során késéssel mellbe szúrta Plavsics Gyuró szentai városi hivatalnokot, aki a szenvedett sérülés következtében pár pillanat alatt meghalt. A tett elkövetőjét, Nésics Borivojt a szentai rendőrség letartóztatta és beszállította a szubotikai ügyészség fogházába, ahol azóta vizsgálati fogságban van.

Ebben a bűnügyben augusztus hó 1-re, péntekre van kitűzve a főtárgyalás, amelyet Szentán fognak megtartani a városháza közgyűlési termében. A főtárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök fogja vezetni, a tanács tagjai Čarevics, Vlahó és Pilics Györgye törvényszéki bírák lesznek. A vádat Ilies Drago mir dr. államügyész képviseli, a védelmet Magarasevics Sándor dr. ügyvéd látja el.

A vád

Az államügyészség Nésics Borivoj szentai születésű 24 éves cipészt azzal vádolja, hogy ez év május hó 25-én, éjjelután egy óra tájban, erős felindulásban — amelyet önhíbián kívül az okozott, hogy kevéssel a tett elkövetése előtt Plavsics Gyuró és társai őt botokkal és korbáccsal megtámadták és raita testi sérüléseket okoztak — késéssel, ölési szándékkal mellbe szúrta Plavsics Gyurót, aki a szenvedett sérülések folytán azonnal meghalt. Az államügyészség a btk. 281. szakaszának második pontja szerint minősülő szándékos emberölés büntetével vádolja Nésicset.

Hogy történt a gyilkosság?

A vádirat adatai szerint a véres esemény a következőleg játszódott le:

Ez év május 25-ikén éjjel Nésics Borivoj hazafelé tartott. Három barátja csatlakozott hozzá kíséretül, amire azért volt szükség, mert Nésics a mulatságon tudomást szer-

zett arról, hogy őt Plavsics Gyuró a Srnaó egyes tagjaival meg fogja támadni. Amikor Nésics három társával a munkáspénztár házához ért, mondták, hogy ne kísérik tovább, mert már nem tart támadástól. Társai erre elváltak tőle s egyedül folytatta utját. Kevés idő elteltével hirtelen előtte termett Plavsics a Srnaó másik öt tagjával és elkezdtek botokkal és korbáccsal ütni. Nésics — hogy meneküljön a veréstől — az ucca egyik oldaláról átszaladt a másik oldalra s amikor kikerült az ütések alól, kivette kését, átugrott a járda mellett húzódo uccaárkon és az egyik ház falához támaszkodva, arecal a támadói felé fordult.

Plavsics eldobta botját, egyedül közeledett Nésics felé és amikor odaért hozzá, ezt mondta: *Te vagy az a nagy orjunás?* Nésics erre szótvalamit, de egyidejűleg erőteljes mozdulattal Plavsics mellébe döfte kését. Plavsics elbotlott és a földre zuhant. Nésics elfutott és a kést Beleslin dr. háza előtt az uccai hid alá dobta.

A tanúk

A főtárgyalásra tanukként be vannak idézve: Barakovich Ádám, Kovacev Marinkó, Lozovina Miklós, Jaksics Szima, Nedelkovics Zsivkó, Szlavnic Arzen, Mrksics Jefta, Bordzsoski Joco és Száva, Grbics Dienó, Vukov Milán, Branovacki Milorád, Gyorgyevics Nenád, Dudás István, Fehér János, Szlavnic Radoje, Burlics Iván, Dimitrije Dusan, Plavsics Vaszó, Markovics Nesztor és Preradovics Nikola. Mint orvosszakértők Beleslin Brankó dr. és Jeremics Risztó orvosok lesznek jelen a tárgyaláson.

A bíróság tagjai pénteken reggel utaznak Szentára, ahova ugyanakkor szállítják a vádlottat. A főtárgyalás reggel 9 órakor kezdődik a szentai városháza közgyűlési termében. A főtárgyalásra csak jeggyel lehet belépni. A jegyeket a szentai rendőrfőkapitányság adja ki.

EGYÉNI AKCIÓ

Hipnotizőrhálóru Sztaribecsejen

Professzor Nabusse, a hipnotikus csuda, a becei Zöld ökr-ben ütötte fel a sátorfáját, amely egy már nem éppen vakító fehér lepedőből, három villamos zseblámpából és két bűvös galambból áll összesen. A bejárat előtt szárnyas heroldok üvöltöttek a világhírű mester érkezését és diszzenekar bönbölt a piac téren, komoly dobok, harsány kürtök és fűrgő okarinák a művelt társadalom nevében csattogtak:

Csindadratta bum, bum, bum!
Ide, ide publikum!

Az öblös kapu tucatszám nyelte a kíváncsi népet, mint Jónás a cethalat és viszont. Fent a pódiumon rózsaszínű világítás mellett terült el prof. Nabusse a nagy hipnotizőr. A prof. csinosnak is mondható, talpától a fejéig 195 centiméter magas fiatalember, jellegzetes sasorral, amely Cion méla cipusait juttatja a szemlélő eszébe. Fején turbán, lábain lakkcipő és miközben hajladozott, mint a nádszál, szuggesztív tekintettel meredt a nézőtérre, amely lassan, de biztosan telt.

A vekker ébresztőcsengője megkondult és az ajtó lezárása után kezdet vette az előadás. Prof. Nabusse először rövidesen ismertette a hipnotizmust magyarul, arabul, belgául és franciául, majd államnyelven és magyarul is. Aztán lel-

kes hangulatban tömeg-szuggesztióra biztatta a hallgatóságot, amely szivdobogva leste a fejleményeket. A tömeg-szuggesztió persze nem sült el, mint rendszeren és a nép — megvetően röhögött.

Prof. Nabusse apatinikus szontyolódással vette tudomásul kudarcát és egyáltalán nem volt meglepődve. A vekker ismét ébresztődalba kezdett és a mester, mint örült, ki letépte láncát, rontott a nép közé. A kövér tiszteletreméltó svábasszonyok mind rémülten sikoltottak, amikor rájuk vetette zöldes fényben foszforeszkáló párducsmeit.

— Slachmones — suttogta a varázsszavakat Nabusse szigorúan egy elemes kora henteshez és főzni kezdte keleties mozdulatokkal. Ránézett, hol szeliden, hol fenyegetően és a nagy erőlködéstől majdnem tüzet okádott.

— Elmenjen innét, mert kupán ütöm... — tiltakozott egy egyszerű bővített mondatban a szóbanforgó hentes, aki éber maradt akár a pinty, mire Nabusse sértődötten visszatért a pódiumra.

Már minden a legrosszabbul ment, amikor a nézők sorából felpattant egy közismert szubotikai koporsóárus, aki szintén amatőr altató, egyetlen ruganyos ugrással a pódiumon termett és kijelentette, ami már nem is volt titok, hogy prof. Nabusse egy szemérmetlen csaló és a többi. Mire heves vita keletkezett, amelynek során a szimpatikus koporsós kimutatta, hogy a kis maszatós médiumnak a kezei, amelyek állítólag szuggesztív befolyása alatt ragadtak össze, szilvalekvárral voltak dusan bevonva. Eztán még számtalan csodát művelt a koporsós, egy nővel keserűvizet

itatott, egy másiktól kiszedte a tavalyi babája lakáscímét és a tavalyi havat. Örült sikerei voltak és a tömeg bönbölve követelte, hogy mérkőzzön meg Nabusseval. A páros viadal nyomban megkezdődött, a felek felálltak, a nézők is a sarkukra álltak és míg a zene az

édesanyám ne sirasson,
a fiának csindlisszon
diólából koporsót

kezdetű sötét népdalt játszotta, a hipnotizőrök direkt sértő szándékkal fixirozni kezdték egymást.

— Rabindranath — mondta rejtelmesen a nagy koporsós.

— Tagore — kontrázott prof. Nabusse misztikusan.

A közönség lélegzetviasszafajtva figyelte a mesterek párviadalát. A koporsós a rövid lelki tusa mellőzésével bemondta a nagy smoncszt:

— Neizeljadorján!

Mire Nabusse kész lett és szendén lesütötte a szemét. A zsüri hurrába tört ki, a zenekar egy vidám temetési dalba kezdett és a csudálatos koporsóst a vállaira kapta a nép, mint egy koporsót és kivonultak vele az uccára akár egy diszes temetési menet. Valaki azt indítványozta, hogy — tekintettel a nagy nap fontosságára, süssék el a viharágyut. De az öreg penészes jószág nem akart elsülni.

Prof. Nabusse az éj leple alatt elmenekült Sztaribecseről. Legutoljára Somborban látták, ahol — mint hírlik — ismét visszatért a tűz és baleset biztosításhoz, mint a legbiztosabbhoz. Ott nem érhetik a szegény hipnotizőrt balesetek. (T.)

HIREK

PETŐFI

halálának hetvenötödik évfordulója

Petőfi halálévfordulóját ismét visszahozta a naptár: ma hatvanöt esztendeje, pontosan egy tikkadt, nuskaporos júlini napon vesztettük el magyar életünk rangban legelső krónikását. A szláv eredetű kocsmáros fiát egy század forró szíve dajkálta magyar szóra és egy legendás katasztrófában tünt el örökre az orosz szuronyerdőben, valahol ott Erdély belsejében, ahol elnémult sokára a Kossuth-nóta is. Idegen vér bujtotta, tette Petőfit, aki mint a magyar sors szerelmese — de szerelmese minden fájdalomnak és szabadságnak — halt meg értünk és mindenkiért, aki életre szakadt. Sorsában, költőtragikumában a legigazabban teljesedett az, amit a másik magyar halhatatlan hirdetett, hogy *Dunának, Oltnak egy az útja és egy bánat, közös és testvéri, akár a halál, amely egyformán sorozza be az embert, akármilyen nyelven dicseri is az életet.* Azok a versek, amikben ő gyújtott örök világosságot — világít nekünk magyaroknak, akiknek gondjaira maradt, de világít mindenkinek, akik a kultúra nagy-nagy örökségét kapták. Petőfi az ut, ahol találkozunk, mi eltévedt magyarok, a világ sok-sok népével. Találkozunk és köszöntjük egymást: testvér...

— Ki lesz az új sombori és bácskai főispán? Mint Beogradból jelentik, sombori főispánná minden valószínűség szerint dr. Nikolics Györgyöt, bácskai főispánná pedig dr. Adamovics István volt főispánt, a Protics-párt egyik vezérét fogják kinevezni.

— Harangszentelés Stara-Kanizsán. Szentáról jelentik: Augusztus 3-án, vasárnap szentelés föl a sztara-kanizsai római katolikus egyházközség által megrendelt új harangokat. A felszentelési szertartást Virág István horgosi plébános fogja végezni. Délben bankett lesz.

— **Kuno volt kancellár lesz a washingtoni német nagykövet.** Bécsből jelentik: Berlini politikai körök értesülése szerint a washingtoni német követi állásra Kuno, volt birodalmi kancellárt nevezik ki. Kuno, mint a Hapag volt igazgatója, kitűnő összeköttetésekkel rendelkezik az amerikai gazdasági körökben s kinevezése valószínűleg összefügg a Dawes-javaslatok végrehajtásával kapcsolatos amerikai kölcsönnel. Kuno szívélyes viszonya az amerikai gazdasági élet vezető köreivel nagyban hozzájárul, hogy a kölcsön elhelyezésével járó nehézségeket az amerikai piac elhárítsa.

— **A verbászi kiállítás megnyitása.** Verbászról jelentik: A verbászi kiállítást augusztus hó 9-én délután fél egy órakor fogják megnyitni ünnepélyes keretek között. A megnyitás után, délután két órakor ünnepi ebéd lesz az Ipartestületben.

— **Új főkapitányhelyettes Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A belügyminisztérium Rákics Radenkot helyettes rendőrfőkapitánnyá nevezte ki Noviszadra.

— **Eljegyzés.** Marics Brankó iloki főszolgabíró eljegyezte Otlakán Zorkát, Otlakán Dusan görög-keleti lelkész leányát.

— **A magyarországi malmoknak megengedték a gabonabevitelt.** Budapestről jelentik: A minisztertanács csütörtöki ülésén elhatározták, hogy a malmoknak megengedi a gabona behozatalt. A külföldi gabonából származó lisztet azonban külföldre kell szállítani. A minisztertanács ezenkívül még több fontos cikk behozatali vámját csökkentette.

— **Munkásredukció a beocsini cementgyárnál.** Beocsinból jelentik: A beocsini cementgyár igazgatósága nagyszámu munkást bocsátott el a vállalatától, üzemredukció következtében. Eddig több mint hatvan munkáscsalád hagyta el Beocsint és Délserbiába költözött, ahol viszont nagy a munkáshiány.

— **Vajdasági kendertermelők értekezlete.** Noviszadról jelentik: A vajdasági kendertermelők értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövőben a kender jegyzését is bevezetik a noviszadi terménytőzsdén.

— **Vukovics sakkmeister szimultán játéka Szuboticán.** Vukovics Vladimir, a hírneves zagrebi sakkmeister Szuboticára érkezett és pénteken délután 5 órakor a Nemzeti Kávéházban szimultán játékot rendez. A szubotici sakkör ezután hívja meg az érdeklődőket. A résztvenni szándékozók vigyenek magukkal sakktáblát.

— **Késelés a kocsmában.** Beocsinból jelentik: Mladenovics Szvetozár és Malcevics Ljubomir beocsini mezőőrök borozás közben összeveszték. Malcevics kést rántott és halántékon szurta Mladenovicsot, akit kórházba szállítottak. Malcevics ellen megindult az eljárás.

— **Rablótámadás az országúton.** Srbohránból jelentik: Hétfőn délután a srbohráni országúton egy fegyveres ember megtámadta Vág Mihály gazdálkodót. Vágnál azonban nem volt pénz mire az utonálló tovább engedte. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **A temerini műkedvelők vendégjátéka Srbohránban.** Srbohránból jelentik: A srbohráni műkedvelő-iffúság meghívására, a temerini műkedvelők vasárnap Srbohránban szerepeltek, amely alkalommal a »Vereshaj« című 3 felvonásos népszínművet adták elő. Az előadás különösen Horvát Erzs, Kis Mihály és Bakos György tünnek ki a műkedvelő nivót meghaladó játékkal.

— **A párisi egyetem rektora a leszerelés mellett.** Párisból jelentik: Doumergue köztársasági elnök szerdán délnél reggelinél vendégül látta Hughes amerikai államtitkárt. Hughes az amerikai ügyvédek ma délelőtt üdvözölte a népszövetségi főiskolai egyesület. A párisi egyetem rektora a közoktatásügyi miniszter nevében köszöntötte a vendégeket. Hangsúlyozta, hogy Franciaország híve a leszerelésnek a népszövetségi gondolat alapján. Anglia és Franciaország egyek abban, hogy Európa békéjét akariák előmozdítani. Erős a remény, hogy senkinek sem fog sikerülni ezt a békeigyekezetet meggyújtani.

— **Felvétel a beogradi vasúti tiszti tanfolyamra.** A beogradi vasúti vezérigazgatóság pályázatot hirdet a vasúti tiszti tanfolyam látogatására. A tanfolyamra 90 férfi és 10 női gyakornokot vesznek fel. A pályázóktól legalább hat középiskola elvégzését kívánják meg, továbbá az S. H. S. állampolgárságot és a szerb nyelv tudását. A tanfolyam két évig tart s utána a hallgatók szakvizsgát tesznek. A tanfolyam tartamára az állam havi 500—900 dinárral és egy öltözet ruhával segívezi a növendékeket. Ezzel szemben a növendékek kötelezik magukat legalább 6 évi vasúti szolgálatra. A kérvényhez iskolai, születési, honossági és vagyoni állapotról szóló bizonyítványt, továbbá szülői vagy gyámi beleegyezést kell mellékelni. A kérvényt augusztus 10-ig kell beadni a vasúti vezérigazgatósághoz (Generalna Direkcija države željeznice saobraćajno odeljenje, Frankopanova u. 17.).

— **Eljegyzés.** Grünfeld Dávid (Soltvadkert) és Lipkovits Tonesika jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Litvinov súlyosan beteg.** Marienbadból jelentik, hogy Litvinov Maxim. Szovjetország népbiztosa, aki hetek óta Marienbadban üdül súlyosan megbetegedett. Litvinov szívbeteg s állapota komolyra fordult. A népbiztos a Schönbrunn-szállóbeli lakásán fekszik, melynek előcsarnokában lesi környezete a betegszobából jövő híreket. Mihelyt állapota javul, Berlinbe utazik.

— **Rablótámadások Noviszad környékén.** Noviszadról jelentik: Az utóbbi időben tömeges feljelentések érkeznek a noviszadi rendőrséghez és főszolgabíróshoz, hogy a noviszadi járásban három fegyveres katonaruhás utonálló garázdálkodik és veszélyessé teszi az országutakon a közlekedést. Csütörtökön reggel a glozsáni országúton megtámadták Vuics Pavle glozsáni gazdálkodót, akitől kétezer dinárt elraboltak. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Vállalkozók szaklapja.** Noviszadról jelentik: Noviszadon augusztus 15-én »Vállalkozó« címmel új folyóirat indul, amely hetenként egyszer — csütörtökön — jelenik meg. Az új szaklap a vállalkozók, gyárosok és iparosok lapja lesz és szerb-horvát, magyar és német nyelven fog megjeleni Tosics Dusan magánmérnök szerkesztésében.

— **Egy angol repülőosztag katasztrófája.** Londonból jelentik: Kedden egy repülőosztag több falu bombázására kapott parancsot India északnyugati határában. Az osztag sűrű ködbe került s a hat gép közül négy lezuhant. Két gép pilótáit megölték a benszülőttek, egy gép utasai elpusztultak a lakatlan vidéken és csak a negyedik repülőgép katonáit lehetett megmenteni.

— **Artisztikus gyermekfényképek Reményi-nél.**

— **Orvosi hír.** Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelőjét Trg Ciril-Metoda 10 (Dr. Révfy-ház), nagy plébánia mellett helyezte át. Rendel. d. e. 9—10, d. u. 3—5.

— **Okkultista csoda Bánffyhunya.** Kolozsvárról jelentik: Bánffy-hunyad lakosságát napok óta hihetetlennek látszó szenzáció tartja izgalomban. A szenzáció középpontjában egy Hosszu János nevű 25 éves katona áll, aki az éjszaka egy bizonyos órájában megmerevedik, merev tagokkal a levegőbe emelkedik, majd eltűnik az emberek szemé elől. Egy hírlapíró, aki szemtanúja volt a különös eseménynek, elmondta, hogy egy este nyolc erős ember fogta le Hosszut a kritikus órában és ennek dacára egymástól tízenként emelkedett a levegőbe. Kolozsvárról szerdán orvosnő és újságírók utaztak ki Bánffy-hunyadra, hogy személyesen győződjenek meg a csodáról.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kr. Aleksandra ulica 4. szám alatt, félmeletlen, modern szépségápolás, arc-bőrhámlasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók sajátkészítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőkenőcsök stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldök.

— **Orvosilag állapították meg azon tény,** hogy a Mariola arckrém, pomádé és puder ártalmas anyagot nem tartalmaznak s ennek köszönhetően híres készítmények óriási elterjedtségüket. Gyártja Zeta d. d. Sombor.

— **Mielőtt vásárol jégszekrényt, vendéglő, szállodai berendezést, sörkimerő-apparátust, kérjen árjegyzéket Goldner testvérek jégszekrénygyártól Subotica. Telefon 134.**

SPORT

— **A párisi olimpiász záróünnepélye.** Párisból jelentik: Az olimpiász záróünnepélye mindössze 6—7 ezer ember jelenlétében folyt le. A lovasjátékok után Coubertin báró beszéd kíséretében kiosztotta az olimpiai érmeket és okleveleket. A legtöbb díjat Amerika nyerte, amelynek résztvevői 45 első, 26 második, 27 harmadik díjat vittek el. Franciaország 15 első, 12 második és 11 harmadik helyért kapott olimpiai érmet és oklevelet. Magyarország 2 első, 3 második és 4 harmadik helyet szerzett. A díjak kiosztása után a francia bizottság rövid beszéd kíséretében átadta az olimpiai selyemzászlót Amsterdam polgármesterének, ahol a legközelebbi olimpiászt megrendezik.

— **Elutasították a Sand és a Szombori TK. óvását.** Az alszövetség intézőbizottsága szerdán este ülést tartott, amelyen a Sand-nak a Szombori Sport ellen és a Szombori TK.-nak a Kulai SC. ellen beadott óvásával foglalkoztak. Az intézőbizottság a bírótestület véleménye alapján mindkét óvást elutasította.

— **Kula és Sztaribecse küzdelme az első osztályért.** A II. osztályu A. és B. bajnokság első helyezettei: a Kulai SC. és a Sztaribecsei Soko augusztus 10-én játszik le az osztályozó mérkőzést Szuboticán. A mérkőzés győztese az őszi bajnokságon már az I. osztályban fog versenyezni.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. július 31

Berlin 510.
Bécs 848—852.
Prága deviza 4062½, valuta 4050
Newyork 11950.

Noviszadi terménytőzsde, július 31.
Lanyha irányzat. Az árakban újabb esések. A kínálat növekszik, azonban a hangulat nagyon tartózkodó. Buza 6380—385 dinár. Új buza 375—390 dinár. Árpa 310—320 dinár. Zab 320—325 dinár. Tengeri 280 dinár. Liszt 0-ás GG. 600—610 dinár, 0-ás G. 590—600 dinár, 2-es 540—550 dinár, 5-ös 490—500 dinár, 6-os 440—450 dinár, 7-es 390—400 dinár. Korpa 205—215 dinár.

Beograd, július 31. Zárlat: Amsterdam 3245, Bukarest 36—37, Genf 1555, Milánó 36375, Páris 420, Budapest 1075, Bécs 1180, London 369.50, Newyork 83.90, Prága 247. Határidőre kötött árfolyamok: Prága aug. 31-re 247, Newyork aug. 15-re 83.90, London aug. 15-re 369.50.

Zürich, júl. 31. Zárlat: Beograd 6.45, Newyork 539.50, London 23.72, Páris 26.90, Milánó 23.30, Prága 16.7625, Budapest 0.0069, Bécs 0.0076, Bukarest 2.35, Szófia 3.9250.

Budapesti értéktőzsde, július 31. A bankközi forgalom üzletelen volt. Az irányzat változatlan, egyes vezetőértékek árfolyama valamivel javult. Kötések történtek (ezer koronákban): Magyar Hitel 550, Osztrák Hitel 166, Földhitel 275, Ingatlan bank 230, Kereskedelmi Bank 1200, Pesti Hazai Takarékpénztár 3550, Első Magyar biztosító 9000, Fonciére 190, Beocsini 920, Kohó 460, Magnezit 1980, Köszén 3000, Salgó 570, Drasche 180, Ganz Dan. 2950, Ganz vill. 1460, Fegyver 1380, Nova 160, Atheneum 135, Pallas 120, Cukor 2500, Izzó 720, Östermélő 215.

A LEGUJABB ZENEMŰSLÁGEREK:

Jó estét kívánok, megjötték a temesvári huszárok 12 Din.
A létező legjobb czárdás 12 Din.
Ahogy engem ver az Isten. Várady Aladár Jég-12 Din.
nagyobb sikerű dala
Meghalok utánad. Kálmán—Györi szenzációs operettje. 2 füzetben 18 Din.
MORAVETZ KIADÁS, MINDENÜTT KAPHATÓK

Aml Önnek kell az — Elsafluid! Ez az igazi háziszor, mely megszünteti fájdalmaid! Próbaküldemény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész. Stubica-Donia. Centrál 185. sz. (Hrvatska).

Gyengeség? Rossz alvás?

Idegesség? Munkakedvtelenség? Könnyen lépnek fel fájdalmaik? Jó barát ilyen rossz napokon a valódi Feller-féle Elsa-Fluid. Lemosásoknál és borogatásoknál különösen jó szolgálatokat tesz, de nagyon jó kozmetikai szer a száj-, fej- és a bőr ápolására. Erősebb, kiadósabb és hatásosabb, mint a sóborszesz! Csomagolásai és portóval együtt 3 duplaüveg vagy 1 különleges üveg 24 dinár, 36 duplaüveg vagy 12 különleges üveg 214 dinár és 10 % felár, szétküldi Feller V. Jenő gyógyszerész Stubica donja központ 185 (Hrvátország). 9123

A VELIKI-BEČKEREKEN 22 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ MESSINGER KAROLIN-féle LEÁNYNEVELŐ-INTÉZET

a jövő tanévre modernül és higienikusan berendezett internátusába felvesz leánynövendékeket 6-tól 16 éves korig, kik elemi-, polgári-, felsőkereskedelmi iskolát, gimnáziumot látogatnak. Az intézetben a növendékek továbbképzést nyerhetnek a német-, francia- és angol nyelvekben, zongorában, kézimunkában, festésben. Kitűnő ellátás, központi fekvés, fürdőszobák, vízvezeték. Prospektust kívánsatra szívesen küld az intézet

IGAZGATÓSÁGA

MARIOLA

ARCKRÉM NAPPALI HASZNÁLATRA
ARCPOMÁDÉ ÉJJELEI HASZNÁLATRA
ARCPUDER HÁROM SZINBEN

ZETA

a legkitűnőbb
arcápoló szerek

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Néhai felejthetetlen férjem, drága jó atyánk elhunyt felett kifejezett és tanúsított számtalan részvét megnyilvánulásáért az egész család nevében meleg köszönetet mond.

Bajmok, 1924. július hó.

Özv. Guttmann Mórné

5664

Néhai Guttmann Mór édes apám üzletét az ő nemes szellemében tovább fogom vezetni. Semmiféle magán- vagy üzleti ügy bejegyzésem, illetőleg megkérdezésem nélkül nem intézhető. Pénzfelvételre vagy kölcsön felvételre senkit fel nem jogosítottam és mások által felvett összegekért felelősséget nem vállalok.

Bajmok, 1924 július hó

5366

Guttmann Dániel

Értesítés.

Tisztelettel tudatjuk igen tisztelt vevőinket, hogy **SCHWARZ ENDRE ur,** ki mint utazó működött cégünknel, tőlünk **kilépett,** miért is kérjük b. rendeléseiket közvetlen cégünkhöz beküldeni.

Tisztelettel

Lévai Lajos

papírru nagykereskedése
Staribecej.

5661

EMELETES HÁZ

Suboticán, azonnal eladó. A ház kitűnő helyen fekszik, 2 nagy modern lakás, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel. Az egyik lakás azonnal beköltözhető. Szép kert, telefon stb. Érdeklődők adják le címüket a „BACSMEGYEI NAPLO” kiadóhivatalában „SUBOTICAI HÁZ” jelíggel.

5665

„PRIMARIUS”

Első

Subotikai Vegyészeti Iparművek Subotica Műszaki osztálya vállal garancia mellett hosszú évekre szóló tetőfedési és elszigetelési munkákat saját gyártmányu „PRIMARIUS” kaucsuk-börlemezrel.

Gyárunk felvilágosításokkal és költségvetésekkel díjmentesen szolgál.

TELEFON: 885.

5410

SVÁJCI SZITASELYMEK
SVÉD GÖLYÓSCSAPÁGYAK

Kaphatók:

Kemény Gyula műszaki cégnél Subotica

TELEFON: 29.

2240

"VASKO"

kereskedelmi és bizományi iroda
Városi bérpalota Subotica Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindentféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ágazatára kiterjedő biztosításokat

Átvész kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynökeiket

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körül összes munkáival

Három egyfelvonásos

1924. augusztus 17.

a „Typograph” S. C.

szenzációs kabaréja

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.

Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCÖNZÉS

EISLER és SIPOS

FAKERESKEDŐK

PALICSI-UT. SUBOTICA TELEFON 58.

ÉPÜLETFA, CSERÉP

és mindennemű építési anyagok kereskedése.

Azonnali szállításra elfogad megrendelést

Felsőgallai darabos mészre.

Asztalosoknak

erdélyi Fichte-anyagok,

erdélyi nutfédes deszkák állandó nagy raktára.

Próbarendelés igazolja olcsó árainkat és a szolid kiszolgálást.

5307

Óvja
vagyonát és birtokát
a tüztől!

A be nem biztosított s megtéríthetetlen tárgyakat kötelessége mindenkinek a tűzkár ellen megvédeni. Mielőtt házat, gyárat, műhelyét stb. tűzoltó készülékkel felszerelné, kérdezzen meg szakembert. Sok ezer bebizonyult esetben fojtotta el a tüzet a

„MINIMAX”

s mentett meg vagyont, életet. Vezérképviselő:

STEFFEN EBERHARD, NOVI-SAD

Futoški put 82.

I-a minőségben gyárt

BŐRLAKOT

Bőrapreturákat, „Brillanss Gloss“-t
szerszámvíkszel és nyeregszappant
1/2—1/4 kg.-os dobozokban

Eugen Kalmár, Kemička Industrija Subotica

Zmaj Jovin trg br. 5.

MÉHÉSZETI ÜGYEK BEN

INGYEN TANÁCSOT AD

méhések berendezését, méhek beszerzését, a méhek szakszerű kezelését részesedésre elvállalja. Méheket, mézet, viaszt bizományi értékesítésre bankgarancia mellett átvész NAGY JÓZSEF a „Vajdasági Méhészeti Lapok” szerkesztője

Stari-Becej.

2341

ZSÁK

PONYVA

ZSINEG

Tűzoltó és kerti tömlők, hevederek, len, lisztes, gabonás és szalmazsákok.

GAZDASÁGI KÖTÉLÁRU
prima bácskai kenderből. Torna felszerelések, hintaágyak. Gerebenezett 6-os kender kötelesek részére.

SZILÁGYI és TÁRSÁNÁL
Subotica I., Senoe ulica br. 10.

Borpréseket
és szőlőzúzókát

a legolcsóbban szállít az

Osijek vasöntőde
és gépgyár r. t. Osijeken

Vezérképviselőt a Vojvodina részére:

MAVRO HEINRICH

NOVISAD, Temerinska 9. Telefon 416.

4235

BLAU és LUKÁCS

ELEKTROTECHNIKAI GYÁR

BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA” műszaki és villamossági r. t.
Veliki-Bečkerek.

580

LEVELEZÉS

Csinos, középkorú izr. urileány disztigált, gyermektelen uriembert keres férjül. Leveleket »100.000 dinár« feligére kér. 5658

INGYEN

kaphat mindenki

1 husvágógépet

aki megrendeli az alant felsorolt 40 praktikus konyhafelszerelési cikket: 6 kávéskanál, 6 evőkanál, 6 villa, 6 főzőkanál, 6 tésztaszaggató, 4 birsalmasajtforma, 1 reszelő, 1 muskátreszelő, 1 leves- és tejszűrő, 1 teaszűrő, 1 habverő, 1 ezüstözött borotvakészülék. (A negyven tárgy és a husvágógép minimális értéke 225 dinár 5647)

Reklámár bérmentve csak 125 dinár.

Nem tetszés esetén, kívánatra a pénz visszadjuk.

Božidar Petrović
románcedény és konyhafelszerelési cikkek különlegességi áruüzlete
BEOGRAD 2.
Balkanska 16/a.

FOGLALKOZÁS

Ügyes masamód felvétetik Hirtől, Lifka-mozi mellett. 5650

Füsterkereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóban. 5648

Két csizmadiamunkást állandó munkára fölvesz Wolf felsőrézkészítő. Skadarska ulica. 5542

Teslici Retorta Faszén

Bácskai vezérképviselőt:

Ludwig Hubert
Novisad

Željeznička ulica 19
3667

Egy fehérneművarrónő olcsón varna Palicsan. Bővebbet Trenkova ulica 1.

42 éves ember, ki a gazdaság vezetésében járatos, főfelügyelői vagy raktárnoki állást keres. Cím a kiadóban. 5598

Komoly. Idősebb. Irodai teendők végzésében járatos irodista azonnal felvétetik Fischer Ernő cégnél. Pašićeva ulica 9. 5590

Motoreke kezelésében jártas motorkészítők felvétetnek. Előnyben részesülnek, akik motorekkel huzamosabb ideig szántottak. Jelentkezni Halb-rohr szállítónál Subotican.

Nagy iparvállalatnál
tapasztalt

GÉPÉSZ

mielőbbi belépésre felvétetik. Ajánlatok bizonyítványmásokkal és referenciákkal „GÉPÉSZ” jelleg alatt Bega hirdető Veliki-Beckerek küldendők. 5649

Intelligens urileány megfelelő alkalmazást keres. Némethen perfékt. Elvállal malomban, gyárban, uradalomban állást, pénztárkezelést. Ajánlatokat »Lelkiismeretes« feligére a kiadó továbbítja. 5659

Perfékt szerb levelező és könyvelő keresetetik esetleg félnapra. Orient-Film Subotica. Cyril Metod trg 19. 5671

Egy magános urinő társalkodónő vagy házvezetőnő állást keres. El-megy esetleg gyermekek-hez is. Azonnal beléphet. Cimeket a kiadóba. 5641

Negativretusort, ügyes férfi vagy női erőt keres mielőbbi belépésre Timár fényképész. — Subotica, Aleksandrova ulica 11. 5669

STENICIN

a legbiztosabb hatású
POLOSKAIRTÓ

Kezelése egyszerű. Kapható
Landauer Drogeria Subotica

VÉTEL-ELADÁS

Nagy pénztárszekrény, 2 méter magas, 130 cm. széles, teljesen jó állapotban eladó. Megtekinthető Braća Todorović trafikában, Aleksandrova ulica 8. 5596

Palics alatt 24 lánca szántó tanvával sürgősen eladó. Schattler, Subotica, Cirila Metoda 2., nagytemplommal szemben. 5606

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Állatkészletek az apróhirdetési díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegő melléklendő.

FÉNYKÉPÉSZEK! — AMATŐRÖK!

Sikerült felvételeik csak akkor lesznek, ha jó és friss anyaggal dolgoznak. A régióta bevált és szakkörök által legjobbnak elismert HAUFF, AGFA, VERAX lemezek MIMOSA N. P. G. SATRAP papírok gyári lerakata

TENNER OPTIKUSNÁL SUBOTICA
Kralj Aleksandrova ulica 11. 5529c

Életképes kisebb gyárvállalat családi okokból, előnyös feltételekkel, eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Révész Subotica Önszegély Szövetkezetnél I. Aleksandrova ulica 4. Telefon 4—35. 5560

Ház eladó 60.000 dinárért lakó nélkül. VI. Miletićeva ulica 78. 5620

Borbélyüzletberendezés, modern, más vállalkozás miatt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 5647

Füsterüzlet házzal és rög-tön elfoglalható lakással együtt eladó. Cím: Trenkova ulica 1. 5596

Modern új ház azonnali beköltözködéssel eladó. — Bővebbet Jovan Sijačić telefonon. 5635

Nagy pénztárszekrény, 2 méter magas, 130 cm széles, kétajtós, eladó. Gergő Antal, barátok mellett, 6. szám. 5656

Villanvmotor, 50 HP. Chemnitz gyárműve, alig használt, utányosan eladó. Freund Károly, Bačko-Petrovoselo. 5657

Cserép szalagprés, 2. szám, Hirsch és Frank gyárműve, alig használt, kitűnő állapotban, levágóasztal, téglá, falc-cserép és holdiarku szárvilásokkal. Ugyancsak egy szénprésszerű különböző formákkal, ugy kézi mint erőátviteli meghajtásra használható, utányos árért eladó. Freund Károly, Bačko-Petrovoselo. 5654

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D.D.
NOVISAD

Képkerekek gyártása
Csillárok és
Disztáblák

Kézművek szakszerű keretezése
Modern képkerekezés

F. Bachinger
Subotica,
Sudarević (Bercsenyi) ul. 34.

Somborban üzlethelyiségnek alkalmas új ház, a vásártér közelében, 255 négyzetméter területtel, rög-tön beköltözéssel, eladó. Bővebbet dr. Szántó Miklós, Sombor. 5662

16meneteli vendéglő házzal együtt eladó tiszamenti nagy községben. Cím a kiadóban. 5644

Építők figyelmébe!!

Kérjen bármely bácskai állomásra ajánlatot téglaszükséglete beszerzése előtt

Kovács Antal
téglagyártó
Subotica

Zomborban eladó 18 kötetből álló új Pallas-Lexikon. Svetozara Miletić 1. 5538

A város központjában
modern

műhely helyiség
átadó

Cím a kiadóban 5651

KÜLÖNFÉLE

Kissingeri soványítótabletta ártalmatlan, orvosilag sokszorosan elismert legjobb szer. Kövérség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogériában Subotica, Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvétellel azonnal elintézzünk.

KÖLNI VIZ

„FIFI”

készült

Pintér gyógyszerár
nagytemplom mellett
Subotica 5654

Szenved hajhullásban? fejkorpában? vagy feviszke-tességben? Tegyen kísérletet a dr. Gabler-féle Nyir-fahajvizzel (Birkenwasser) s ön is megelégedett lesz. Postán utánvétellel. Illés gyógyszerárban, főpostával szemben. 3286

2—3 szobás, modern, tágas, fürdőszoba, konyha, éléskamrával, lehetőleg a központhoz közel fekvő lakást keresek legkésőbb szeptember 15-iki beköltözéssel. (Lelépést fizetek.) Esetleg vennék ugyanilyen lakónélküli kis családi házat. Cím a kiadóban. 5621

Haszonbérbe adatik 18 lánca kelebiai szántó épületekkel. Konyovics Dani-ca tulajdona. Nyilvános árverésen f. évi augusztus 3-án délelőtt 9 órakor, a subotica gör. kel. szerb egyházközség termében. Közelebbi feltételek dr. Manoilovics és dr. Dimitrievics ügyvédi irodájában, Aleksandrova ul. 9. 5642

Butorozott utcai szoba előszobával a beltéren kiadó. Cím a kiadóban. 5649

Beltéren üzlethelyiség kiadó áruval vagy anélkül. Cím a kiadóban. 5667

Sentán egy első gabonacégtől kaptam gabonavásárlásra megbízást. Ber-gel Jakab ügynök. 5651

Gyermekbát találtatott a palicsi főbejártnál. Tulajdonosa átveheti volt Falcione-villában. 5655

VALÓDI ZEISS

SZEMÜVEG

Kapható:
Deutsch Izidor
optikusnál
Subotica

Javításokat vidékre is azonnal

Két vagy három elegánsan berendezett utcai lakás azonnal kiadó, esetleg konyhaszükséglettel. Trumbićeva ulica 3. 5616

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készít Mol-nár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Figyelmeztetés az eredeti Radoš S. Nedić-féle valódi zajecsári málnaszörp-eladókhoz és fogyasztókhoz.

Figyelmeztetem a t. fogyasztókat, hogy eredeti málnaszörpöm csak közvetlen nálam vagy utazómnál, Lere Miklós urnál vagy Braić és Társa rumai cégnél rendelhető meg és kapható. Az Eckstein Simon novisadi és Veliszavlevics Milán sombori kereskedők által árusított málnaszörp nem valódi zajecsári gyártmány, ezek a gyártmányok csak azzal az etikettel vannak ellátva és ezzel azt a látszatot akarják kelteni, hogy az ő általuk forgalomba hozott málnaszörp az én gyártmányom. Ez annál inkább nem igaz, mert nevezettek nem vásárolnak tőlem málnaszörpöt, én nem is adok el, hanem azt akarják, hogy mesterségesen készített málnaszörppel tönkretegyék az én gyártmányaim jó hírnevét.

Az én málnaszörpöm már évek óta nemcsak Szerbiában, hanem az egész országban mint az egyetlen kitűnő és legjobb szörp van elismerve, aminek legjobb bizonyítéka az, hogy 12 év óta szállítok az udvarnak is és ezzel megszereztem az udvari szállító címet, ami az én általam forgalomba hozott málnaszörp minden egyes üvegén levő címkéből is megállapítható. A közönségnek érdekében áll, hogy a vásárlás előtt meggyőződjék, hogy eredeti zajecsári málnaszörpöt vásárol-e, nehogy értéktelen utánzatokra dobja ki pénzét.

Radoš S. Nedić kir. udvari szállító, gőzüzemű málnaszörp gyára,
Beograd, Stiška ulica 1. — Telefon 378.

BECK JENŐ

kötöttáru üzeme

SUBOTICA

Pašićeva ul. 8. Gőzfürdő mellett.

Őszi ujdonságok
elkészültek!

Allandó modellkiállítás!

Gyapjufonál minden színben
1 dkg 2 dinár.

NAGYBAN

KICSINYBEN